

100 let
republiky

Recepty

**první
republiky****Masaryk
o jídle**

Vzdělaný člověk se má
pozorovat, má přemýšlet
o své dietě; to není materialism
– materialism je nemyslet
a jíst a pít přes míru a proti
rozumu.

První československý prezident Tomáš Garrigue Masaryk byl v jídle skromný, nevybíravý a nepotřeboval mít na talíři maso. Miloval švestkové knedlíky s mákem, černou kávu a rád snídal ovesnou kaši. Kuchyně první republiky byla poctivá a velmi chutná. Inspirujte se!

PŘIPRAVILA BARBORA ADAMCOVÁ
FOTO MICHAL ADAMEC

PŘEDKRM

Losos s brynzou

- * 50 g brynzy * lžice zakysané smetany * kůra a šťáva z 1 limety
- * špetka muškátového oříšku a kardamomu * 100 g uzeného lososa
- * pepř, sůl (nejlépe maldonská), kopr * lžice přepuštěného másla
- * 2 až 3 tenké plátky chleba

Smíchejte brynzu se zakysanou smetanou, kůrou z půlky limety a dochuťte muškátovým oříškem, kardamomem a koprem. Na potravinářskou fólii

rozložte plátek lososa, přidejte ochucenou brynzu a zarolujte. Na lososový tartar nakrájejte plátek lososa na malé kostičky, přidejte kůru z půlky limety, zakápněte limetkovou šťávou a dochuťte solí. Na rozehrátém máse opražte dozlatova natrhané kousky chleba. Na talíř nebo táč rozložte chlebové chipsy. Lososovou roládu nakrájejte ostrým nožem a rozdělte na chipsy, stejně tak i lososový tartar. Na závěr ještě nakrájejte plátek lososa, který zakápněte limetkovou šťávou. Každou porci dozdobte kouskem kopru a maldonskou solí.

ŽIVÉ KVĚTY Nebojte se jimi zdobit ostošest. Vhodná je třeba fialka, levandule, měsíček nebo okvětní plátky růží.

NÁPOJ

Kristián

- * 4 cl rumu Božkov Republica Exclusive * 2 cl čerstvé limetové šťávy * 2 cl bílku
- * 1,5 cl medové vody * lžice povidel * sušené květy

Šejkr naplňte ledem, odměřte všechny suroviny a dobře protřepejte. Přecedte do sklenice a ozdobte sušenými květy.

VZPOMÍNKA

CO PROZRADILA KUCHARKA Z LÁN?

Anna Černá: Když jsem vařila, vždycky jsem chtěla vědět, co pan prezident rád. No, po čase jsem poznala, že mu chutná taková jednoduchá domácí strava. Však také jednou povídal: Já mám nejraději jídla, jaká vařila doma maminka.

POLEVKA

Bramboračka s houbami

- * 2 hrsti sušených hub * 50 g másla * 50 g mouky * 6 brambora na malé kostičky * 2 mrkve, půl celeru, 1 cibule, 1 petržel
- * 5 kuliček nového koření, 5 kuliček pepře, 2 bobkové listy, větší špetka majoránky * 2 stroužky česneku * sůl * 2 lžice přepuštěného másla
- * 4 až 6 tenkých plátků chleba * sušené hříbky k servírování, řeřicha, sušené květy

Houby vložte do kastrolu, zalijte půl litrem vody a považte. Ve větším hrnci rozpustíte máslo a nechte zesklivatět cibuli. Přisypte mouku a opražte. Přidejte dvě mrkve, čtyři brambory, celer a petržel, česnek, koření a sůl, zalijte vývarem a dolijte půl litrem vody. Promíchejte a vařte do změknutí. Na másle opražte chlebové chipsy a kostičky ze dvou větších brambor. Až bude zelenina měkká, vyjměte cibuli, celer, petržel a koření a rozmixujte, můžete ještě propasírovat přes cedník. Do talíře naservírujte lžici opražených brambor, chlebové chipsy, mrkev nakrájenou na plátky, sušené hříbky a řeřichu a zalijte teplým krémem.

SUŠENKY KE KÁVĚ

Masarykovo cukroví

- * 150 g hladké mouky * 50 g moučkového cukru
- * 100 g změkklého másla * žloutek * 85 g lískových oříšků
- * moučkový cukr na obalení

Oříšky namočte na dvě hodiny do studené vody, díky tomu půjdou v těstě snadněji krájet. Ze zbylých ingrediencí vypracujte hladké těsto, do kterého zapracujete oříšky. Z těsta vytvarujte dva válečky o průměru asi čtyři centimetry, zabalte je do potravinářské fólie a nechte do druhého dne v lednici. Ostrým nožem krájejte půlcentimetrová kolečka. Pečte na 170 °C asi 10 minut, nebo dorůžova. Ještě horké cukroví můžete obalit v moučkovém cukru.

OBALOVÁNÍ V CUKRU Příliš to s ním nepřehánějte, ať nepotlačíte jemnou máslovou chuť a zachováte kresbu ořechů.

HLAVNÍ CHOD

Španělský ptáček
s karlovarským
knedlíkem

* 6 plátků telecí kýty * sůl
 * 50 g plátkové slaniny * asi 2 lžičice
 přepuštěného másla * půl cibule
 * 1 lžičice hladké mouky
 Nádivka: * 2 ančovičky * 1 lžičice
 změkklého másla * 2 žloutky * 100 g
 toust. chleba
 * 50 ml mléka * půl cibule * petrželová
 nať * pepř
 Karlovarský knedlík: * 35 g změkklého
 másla * sůl * 3 vejce (žloutky a bílky
 zvlášť) * 250 ml mléka * 280 g
 polohrubé mouky * 100 g toustového
 chleba * lžičice másla

Toustový chléb nakrájejte na kostičky a pečte
 asi 10 minut na 200 °C. Dejte do mísy a zalijte
 vlažným mlékem. V jiné míse utřete ančovičky,
 máslo, žloutky, pepř, přidejte toustový chléb
 zbavený přebytečného mléka, půl cibule
 nakrájené na kostičky a asi hrst petrželové
 natě. Jemně promíchejte a nechejte stranou.
 Telecí plátky naklepejte a z obou stran osolte.
 Na každý plátek rozdělte nádivku, zabalte
 do slaniny a převažte. Na rozehrátém

másle nechte zesklivatět cibuli, pokud vám
 zbyla i slanina, můžete přidat i na kostičky
 nakrájenou slaninu. Cibuli přesuňte na kraj
 hrnce a nechte zatáhnout závitky. Zasypte
 hladkou moukou a podlijte vodou. Duste asi
 hodinu do změkknutí. Měkké závitky vyjměte
 z hrnce a výpek rozmixujte. Pokud bude třeba,
 zahustěte jíškou.

Knedlík: Toustový chléb nakrájejte na
 kostičky a opražte na másle. Z bílků vyšlehejte
 tuhý sníh a nechte stranou. V jiné misce
 rozmixujte máslo s větší špetkou soli a poté
 zašlehávejte jeden žloutek po druhém.
 Připravte si k ruce mouku a mléko. Za stálého
 míchání přilévajte po malých částech mléko
 a přisypávejte mouku. Vždy přidejte trochu
 mléka, trochu mouky. Do směsi zamíchejte
 opražené rohlíky a opatrně vmíchejte
 sníh, aby zůstalo těsto krásně nadýchané
 a neleželo. Připravte si potravinářskou fólii, do
 které zabalíte těsto. Uřízněte si dva delší pásy
 a položte je nad sebe tak, aby vznikl souvislý
 obdélník. Připravte si dva delší provázky na
 zavázání konců. Doprostřed fólie rozložte
 těsto a zabalte jako roládu. Zasukujte nebo
 zavažte provázkem a vařte asi 25 až 30 minut.

Omáčkou knedlíky a maso přímo
 nepřelévajte. Vychutnáte si tak každou
 součást jídla mnohem víc.

Knedlík

Že je opravdu hotový,
 poznáte pomocí špejle.
 Zapíchněte ji do něj, a pokud
 zůstane suchá, můžete ho
 vyndat z hrnce. Pro lepší
 chuť ho před servírováním
 potřete máslem.